

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان:

**تبیین نگرانی‌های زنان باردار در فرآیند انجام تست‌های غربالگری جنین:
طراحی، اجرا و ارزشیابی مداخله**

پایان نامه برای دریافت درجه دکترای تخصصی PhD

در

بهداشت باروری

نگارنده:

میترا ارجمندی فر

اساتید راهنما:

دکتر زهره خاکبازان

دکتر حمید پورشریفی

اساتید مشاور:

دکتر فرناز فرنام

دکتر صدیقه حنطوش‌زاده

چکیده

مقدمه و هدف: امروزه انجام تستهای غربالگری جنین جزء مراقبتهای روتین دوران بارداری در اکثر کشورها می‌باشد. اگرچه کاربرد این تستها منجر به کاهش تولدهای با مشکلات کروموزومی شده و اجازه مداخلات زودرس را می‌دهد ولی انجام آن ممکن است تبعات روحی برای زنان باردار نیز داشته باشد. نگرانی‌های زنان باردار در کشورهای مختلف با وضعیت اقتصادی و اجتماعی خاص آن کشور ممکن است متفاوت باشد. از آنجا که نگرانی‌های عمیق این زنان مبتنی بر فرهنگ و زمینه بوده و تنها با پژوهش‌های کمی قابل ارزیابی نیستند و تاکنون پژوهشی متناسب با شرایط اجتماعی- فرهنگی موجود کشورمان، صورت نگرفته است، این مطالعه با هدف تبیین نگرانی‌های زنان باردار در فرآیند انجام تستهای غربالگری جنین و طراحی و ارزشیابی مداخله‌ای در این ارتباط انجام می‌شود.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه ترکیبی چندمرحله‌ای بود که در سه مرحله اجرا شد. در مرحله اول طی یک مطالعه کیفی، با ۱۶ زن باردار و ۴ متخصص مصاحبه‌های عمیق نیمه‌ساختارمند صورت گرفت. داده‌های این مرحله با استفاده از رویکرد تحلیل محتوا و به روش گرانهایم و لاندمن با ۱۰ MAXQDA مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. سپس در مرحله دوم مطالعه، جهت طراحی مداخله‌ی مناسب جلسه‌ای با حضور ۹ تن از متخصصین تشکیل و با توجه به طبقات کشف شده از بخش کیفی مطالعه، نگرانی‌های زنان به روش گروه اسمی و بر حسب اهمیت توسط متخصصین اولویت‌بندی شد. سپس در ارتباط با الویت طرح شده، مروری بر متون موجود انجام و مداخله مناسب طراحی شد. در مرحله سوم مطالعه جهت تعیین تأثیر مداخله‌ی طراحی شده، یک کارآزمایی بالینی تصادفی بر روی ۱۴۰ زن باردار (۷۰ نفر در گروه مداخله و ۷۰ نفر در گروه کنترل) انجام شد. تجزیه و تحلیل آماری توسط آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای نشان دادن نرمال بودن توزیع داده‌ها انجام شد و پس از آن آزمون مجذور کای، آزمون تی مستقل و آزمون تی زوجی استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌های بخش اول مطالعه در ۵ طبقه و ۱۳ زیرطبقه دسته‌بندی شدند. طبقات اصلی عبارت بودند از: تجربه تلخ بارداری، چالش تصمیم‌گیری انجام‌دادن آزمایش‌ها، چالش رویارویی با سقط، بازتوانی روانی و نیاز پاسخ داده نشده از سوی سیستم بهداشتی. در مرحله دوم، در جلسه متخصصین نگرانی‌هایی در مورد تجربه تلخ بارداری و چالش تصمیم‌گیری انجام تستها، به عنوان مهمترین و اولویت‌دارترین نگرانی برای طراحی مداخله تعیین شد. با مرور مداخلات و برنامه‌های موجود در این زمینه در ایران و سایر کشورها، مداخله آموزشی روانشناختی گروهی

مبتنی بر مدل مشاوره قبل از تولد و روش روانشناختی پذیرش و تعهد، طی ۳ جلسه در فضای مجازی و از طریق پیام‌رسان واتساپ، با دوره پیگیری ۸ تا ۱۰ هفته و با هدف کاهش نگرانی در فرایند انجام تستهای غربالگری و افزایش دانش، انتخاب آگاهانه و کاهش تضاد تصمیم‌گیری طراحی گردید. در مرحله سوم مطالعه نتایج کارآزمایی بالینی تصادفی، بیانگر کاهش میانگین نگرانی بین دو گروه مداخله و کنترل ($p = 0/04$)، کاهش شدت استرس ($p = 0/019$)، افزایش انتخاب آگاهانه ($p < 0/001$)، افزایش دانش ($p < 0/001$) و کاهش تضاد تصمیم‌گیری انجام تستها بود ($p = 0/015$).

نتیجه‌گیری: براساس یافته‌های این مطالعه، نگرانی‌های زنان باردار در فرآیند انجام تستهای غربالگری جنین در ۵ حیطة قرار می‌گیرند و مداخله آموزشی روانشناختی می‌تواند کاهش معناداری در کاهش نگرانی‌های زنان باردار و افزایش انتخاب آگاهانه آنان ایجاد کند. نتایج این پژوهش می‌تواند با فراهم نمودن دانش درخصوص نگرانی‌های زنان باردار در فرایند انجام تستهای غربالگری جنین، به عنوان پایه‌ای برای سیاست‌گذاری‌ها و راهبردهای مداخله‌ای مدون در سیستم‌های بهداشتی و درمانی در جهت رفع نگرانی‌ها و ارتقاء سلامت روانی زنان باردار عمل نماید.

کلمات کلیدی: زنان باردار، تستهای غربالگری جنین، نگرانی، مشاوره آموزشی روانشناختی،

مطالعه ترکیبی

Teheran University of Medical Sciences
Nursing and Midwifery School

Title:

**Explanation of pregnant women 's concerns about
antenatal anomaly screening process: Designing,
implementing and evaluation of Intervention**

A thesis submitted as the requirements for Doctor of Philosophy Degree (PhD)

By

Mitra Arjmandifar

Supervisor

Dr. Zohreh Khakbazan

Dr. Hamid Poursharifi

Consultant

Dr. Farnaz Farnam

Dr. Sedigheh Hantoushzadeh

2021

Abstract

Background: Today, fetal screening tests are part of routine pregnancy care in most countries. Although these tests lead to a reduction in the number of births with chromosomal abnormalities, they might have psychological consequences for pregnant women. Pregnant women's concerns may differ in countries with different socioeconomic statuses. The concerns of these women are based on culture and context and cannot be assessed only by quantitative research. There is not any proper qualitative study on the concerns of pregnant women during performing fetal screening tests, especially in the socio-cultural context of Iran. Therefore this study was conducted to investigate the concerns of Iranian pregnant women in the process of performing fetal screening tests and to develop an intervention to reduce these concerns.

Methods: This multistage mixed-methods study was conducted in three stages (qualitative part, intervention design part, and quantitative part). In the qualitative study, in-depth semi-structured interviews with 16 pregnant women and 4 specialists were carried out to collect their concerns during performing the fetal screening test. The data of this stage were analyzed using the content analysis approach by Granheim and Landman method with MAXQDA10. Then, in an expert session with the presence of 9 experts, the concerns extracted in the qualitative part of the study were prioritized using the Nominal Group Technique. Next, considering the main priority determined in the previous stage, the interventions, programs, and instructions applied for reducing the concerns of pregnant women in the process of performing fetal screening tests in Iran and other countries were reviewed. The information obtained from this step was used to develop and design an intervention aiming at reducing pregnant women's concerns in the process of screening tests. Ultimately, in the last stage, a randomized clinical trial was performed on 140 pregnant women (70 in the intervention group and 70 in the control group). Statistical analysis was done by the Kolmogorov-Smirnov test for normality of data distribution, followed by the chi-square test, independent t-test, and paired t-test.

Results: The findings of the first part of the study led to 5 categories and 13 subcategories. The main categories were: Bitter pregnancy experience, Challenge of deciding to have tests, Challenge of coping with abortion, Psychological rehabilitation, and Unmet needs of the health system. In the second stage, in the meeting of experts, concerns about Bitter pregnancy experience and Challenge of deciding to have tests were identified as the most important and priority concerns for designing the intervention. By reviewing the interventions and programs in this field in Iran and other countries, psychological-educational group intervention based on prenatal counseling model and psychological method of acceptance and commitment was designed. This intervention in 3 sessions in cyberspace and through WhatsApp messengers, with a follow-up period of 8 to 10 weeks was performed. It was designed to reduce concerns in the screening test process, increase knowledge and informed choice, and reduce decision conflict. In the third stage of the study, the results of the randomized controlled trial showed that: a decrease in the mean of worry ($p = 0.04$), a decrease in stress intensity ($p = 0.019$), an

increase in informed choice ($p < 0.001$), an increase in knowledge ($P < 0.001$) and the reduction of decision conflict to perform tests ($p = 0.015$) in the intervention group existed.

Conclusions: Women's physical and mental health is one of the main pillars of reproductive health in the society. Pregnant women's mental health is of particular importance since it affects the outcomes of pregnancy and infancy. The results of this study can be used as a basis for interventional policies and strategies in health systems to address pregnant women's concerns in the process of performing fetal screening tests and to promote their mental health by providing knowledge about these concerns.

Keywords: Mixed methods study, psychological-educational group intervention, fetal screening test, concerns, pregnant women